

¹³Ne csodálkozzatok, testvéreim, ha gyűlöl titeket a világ. ¹⁴Mi tudjuk, hogy átmertünk a halálból az életbe, mert szeretjük testvéreinket: aki nem szereti a testvérét, az a halálban van. ¹⁵Aki gyűlöl a testvérét, az embergyilkos; azt pedig tudjátok, hogy az embergyilkosnak nincs örök élete. ¹⁶Abból ismerjük a szeretetet, hogy ő az életet adta értünk; ezért mi is tartozunk azzal, hogy életünket adjuk testvéreinkért. ¹⁷Aki pedig világi javakkal rendelkezik, de elnézi, hogy a testvére szükségét szenved, és bezárja előtte a szívét, abban hogyan lehetne az Isten szeretete?

¹⁸Gyermekeim, ne szóval szeressünk, ne is nyelvel, hanem cselekedettel és valóságosan.

Kedves Testvéreim!

A mai igehirdetést egy rövid ismételéssel kell kezdenünk. A múlt vasárnap – szintén János első levele alapján – az Isten szeretetéről volt szó. Elkezdtek körüljárni, hogy mit is jelent az Isten szeretete, agapéja a mi életünkre nézve. Akkor említettem, hogy a Szentháromság ünnepe utáni első öt vasárnapnak az ősegyház által ránk hagyományozott mondanivalója: Isten szól hozzánk. Igen, mert úgy mutatkozott meg az Isten szeretetében ebben a világban, hogy elküldte hozzánk, nekünk, értünk Jézus Krisztust, akiről János az evangéliumában így ír: az Ige testté lett. Jézus, Isten testté lett igéje, Isten szava, végső szava az emberhez, hozzád és hozzám. Az ő szeretetében nyilvánult meg irántunk, hogy egyszülött fiát adta, áldozta oda értünk. Isten halálosan szeret bennünket, annak ellenére, hogy mi ezt nem érdemeljük meg, sem ki nem érdemelhetjük. Isten szeret, mert ő maga a szeretet, ezért megszólít, hív és vár: az ajtó előtt állok és zörgetek... olvashatjuk a Jelenések könyvében. A te életed, lelki ajtód, a te szíved ajtaja előtt is ott áll Jézus, és bebocsátásra vár. Többször elgondolkoztam, amikor étkezés előtt a gyerekekkel mondjuk az imádságot: Jövel Jézus, légy vendégünk, áldd meg amit adtál nekünk, ámen. Vajon ez az imádság vajon a legmegfelelőbb-e az étkezés előtt? Nem furcsa ez egy kicsit? Elmondjuk, hogy tőle kaptuk az ételt, arra kérjük, hogy áldja meg, és közben vendégségbe hívjuk. De éppen az az ige magyarázza, hogy miért vendég a háznál Jézus. Mert ő nem erőszakos, nem úrként, nem hatalommal és erővel jön, hanem szelíden és alázatosan, zörget, és ha valaki megnyitja az ajtót bemegy ahhoz és vele vacsorál. Nekünk ilyen Istenünk van! Mert a mi Istenünk szerető Isten, aki napról napra bebocsátást kér, szól, zörget, igéjével hívogat: gyere, nyisd meg a szíved.

A mai napon tovább megyünk, és azt nézzük meg, hogy abból, hogy Isten szól hozzánk, hogy Jézus az ajtó előtt zörget mi következik akkor, ha mi megnyitjuk azt az ajtót, ha meghalljuk az ő szavát.

Mai alapigénk szintén János első leveléből való. Már itt, az ismétlés részben is említettem János másik két könyvét a Úsz-ből: az evangéliumot és Jelenések könyvét. Jézus szeretett tanítványa János az egyetlen tanítványok között, aki nem halt vértanúhalált, ráadásul hosszú életet kapott. A Bibliánkban szereplő írásai valamikor a 90-es években keletkeztek, tehát az Úsz legkésőbbi iratai.

A tanítvány, akit Jézus szeretett, és hosszú élettel ajándékozott meg. És a hosszú élete alatt üldözték őt, tanítványtársaival együtt a zsidók, majd a római császárok – csupán azokat említem, akik halálbüntetést szabtak ki a keresztyénekre az első században: Claudius, Néro és Domitianus. Egyszóval, végig kellett élnie a keresztyénség üldöztetésének egyik legdurvább időszakát, és ebben az időben rá hárult az a feladat is, hogy bátorítsa, erősítse keresztyén testvéreit.

Azt hiszem, ha valaki bekapcsolja a tévét és figyelemmel kíséri a híradásokat, akkor észreveszi, hogy ma a világban üldözik a keresztyéneket. És ez nem „csupán” azt jelenti, hogy elüldözik őket, hanem azt, hogy kivégzik a hitük miatt. Szinte hetente olvashatunk olyan cikkeket, amelyek keresztyén közösségek elleni merényletekről szólnak, de ezek csak a nagyobb események, arról kevesebb szó esik, hogy családokat feljelentenek, családfőket lefejeznek, menekülni kénytelenek emberek az otthonukból, mert gyűlölő őket a világ. Nem azért mert olyat tettek, hanem azért mert keresztyének, és ezt vállalják.

Győrfi Károly az óbudai gyülekezet felügyelője írt egy könyvet, keresztyénüldözés a 21. században címmel. Ebben komoly statisztikákra hivatkozva írja: keresztyénüldözésnek azt nevezzük, amikor keresztyéneket hitük vállalásáért fizikai, erkölcsi és adminisztratív értelemben is bántalmaznak, elnyomnak, hitükért életüket kockáztatják. Jelenleg legalább 400 millió ember, keresztyén van kitéve ilyen fokú üldözésnek.”

A keresztyénség ma a legüldözöttebb vallás. De miért, mit tesznek a keresztyének, ami miatt üldözik őket? Épp János idjéből, néhány évvel a levele keletkezését követően egy consul ír levelet a Trajánusz császárnak, aki szintén halálbüntetést szabott ki a keresztyénekre: Uram, alapelvnek tekintem, hogy minden kétes ügyet eléd terjesszek. ... Keresztyének ügyében folytatott törvényszéki eljárásokon még sohasem vettem részt; ezért nem is tudom, mit és milyen mértékben büntessenek vagy akár nyomoztassak. Igen fennakadtam például azon, hogy tekintettel kell-e lenni a vádlottak életkorára, vagy pedig egészen zsenge korúak és a már meglett emberek között nem kell-e különbséget tenni; ... és vajon magát a keresztyén nevet kell-e büntetni, akkor is, ha az illető semmi bűnt sem követett el, vagy pedig a keresztyén névhez hozzátapadó bűnöket? Eddig azok ellen, akiket a keresztyénség vádjával terhelték idéztek ítélszékek elé, a következő módon jártam el. Megkérdeztem tőlük, keresztyének-e. Azokat, akik keresztyének vallották magukat, másodszer és harmadszor is megkérdeztem, és büntetéssel fenyegettem meg őket. Akik még ezután is kitarottak, azokat kivégeztettem. A jelentések szerint azonban az a legnagyobb vétkük vagy eltévelyedésük, hogy bizonyos meghatározott napon hajnalhasadta előtt összegyülekeznek, és váltakozva karban énekelnek az istennek hitt Krisztus tiszteletére, és esküvel kötelezik magukat, nem ám valami gáztettre, hanem arra, hogy nem lopnak, nem rabolnak, nem követnek el házasságtörést, nem szegik meg esküjüket, a rájuk bízott letét kiadását felszólítás esetén nem tagadják meg: ennek végeztével pedig rendszerint szétszélednek; majd ismét összejönnek, hogy közösen fogyasszák el közönséges és ártatlan lakomájukat; ezt azonban abbahagyták, miután parancsodra betiltottam a titkos

társaságokat.

Éppen ezért annál szükségesebbnek tartottam, hogy két szolgálóleányból (ancillae) - ezeket ők diakonisszáknak nevezik (quae ministrae dicebantur) - még kínvallatás árán (per tormenta) is kivegyem az igazságot. Nem találtam bennük egyebet ostoba, határtalan babonaságnál. Ezért elnapoltam az ügy kivizsgálását, és hozzád fordulok tanácsért. Mert meggondolásra méltónak láttam ezt a dolgot, legfőképpen a vádlottak nagy tömege miatt;”

János azt írja a levelében: ¹³*Ne csodálkozzatok, testvéreim, ha gyűlöl titeket a világ.*

János a saját bőrén tapasztalta ezt a gyűlöletet. De a fontos, hogy mi volt rá a válasza? ¹⁴*Mi tudjuk...*

Szeretet. Az agapé szeretet, amely nem az emberi jóságból fakad, hanem az Isten hozzánk lehajló szeretetéből. Csak annak a szívében tud jelen lenni ez a szeretet, aki meghallja Jézusnak a halk zörgetését az életében, és napról-napra megnyitja az ajtót.

A nemrég magyar állampolgárságot kapott alexandriai jezsuita szerzetes Henri Boulad a virágvasárnapi egyiptomi merényletek utáni esti miséjén, Alexandriában, ahol aznap 16-an meghaltak, 42-en pedig megsérültek egy templomnál történő robbantásban ezt mondta:

Gyönyörű belépés a nagyhétre. De az egyiptomi egyház már hozzászokott ehhez. Már megszokta....

Igen, sikerült nekik a keresztények számát csökkenteni, akik száz százalékát képezték Egyiptom lakosságának. Mert Egyiptom teljes egészében keresztény volt. S a hódítással, fenyegetéssel, a megfélemlítéssel érték el, hogy ezek kilencven százaléka áttért az iszlámra, s csupán tíz százalékuk maradt meg. De ez a tíz százalék, akik ragaszkodnak az Egyházukhoz, a hitükhöz, s keresztjükhöz. S büszkék erre. S mutatják is: „Nézzétek, keresztény vagyok!” Nem rejtegetik ezt. Nem szégyellik! Nem szégyellik... Máshol, a világban szégyellik, hogy keresztények – na, nem mindenhol, szerencsére!

Rejtőzködnek. Mert rossz szemmel néznek rájuk. Mert... hát, igen. Az általános nézet az, hogy ez nem jó, nem elfogadott. Márpedig Egyiptomban nem félünk, nem szégyelljük a kereszténységünket. Nem szégyelljük a keresztet, amit akár a csuklónkon viselünk, amit születésünkkel ránk tetováltak, akár a mellkason viseljük, akár a templomokra tesszük fel. Ez nem egy egyszerű szimbólum, nem csupán díszítőelem. Ez igaz, valós.

S ez a titka a kereszténység túlélésének. S ez megőrjíti a többieket. Ez kikészíti őket.

Azt várják magukban, hogy erőszakkal válaszolunk az erőszakra, s gyűlölettel a gyűlöletre. Nem!!! A gyűlöletünket nem kapjátok meg! Szeretünk titeket. Szeressétek ellenségeiteket, szeressétek őket: ez az evangélium szíve. Szeressétek ellenségeiteket! Ez megőrjíti azokat, akik gyűlölnek benneteket! „Te gyűlölsz engem? Én szeretlek téged.” ...

Barátaim! Annak ellenére, hogy forr a vérünk, ahogy Péteré; annak ellenére, hogy érzünk vágyat a bosszúra, ami bennünk él; kérnünk kell az Urat, adjon nekünk bátorságot, hogy túl tudjunk lépni ezen! Hogy eljussunk a bocsánatra, és a szeretetre!”

Mai igénkben János erről a szeretetről beszél, ami képes túllépni az gyűlölet, a bosszú emberi hozzáállásán, és eljutni a bocsánatra és szeretetre. Nem csupán szavakkal, nem nyelvel hanem cselekedettel és valóságosan.

Minket nem üldöznek a hitünk miatt. Nekünk nem kell az otthonunkból menekülnünk, azért mert keresztyének vagyunk, minket nem fenyegetnek fegyvert fogva a halántékunkhoz, hogy megtagadjuk Krisztust. Mi békekességben élhetünk itt Budapesten, Budafokon. De vajon át tudjuk-e élni, ebben a viszonylagos nyugalomban azt, hogy szeretettel fordulunk oda a másik felé. A felé, aki nem üldöz, a felé, aki esetleg közömbös, vagy akár még barát is. Oda tudunk-e fordulni, és nem csak szavakkal, hanem cselekedetekkel és valóságosan bizonyosságot tenni az Isten Jézus Krisztusban megjelent szeretetéről. Vagy félünk? Vagy valóban igaza van az alexandriai szerzetesnek: Rejtőzködünk, mert rossz szemmel néznek ránk, mert nem ez, nem a keresztyénség az általánosan elfogadott?

Isten igéje ma szembesít engem és téged saját magunkkal. Isten szól hozzánk, az ajtó előtt áll és zörget. De mi sokszor nem állunk fel, hogy kinyissuk azt az ajtót. Mert így kényelmes, mert így egyszerűbb.

De mielőtt nagyon nekikeserednénk, hogy mi erre képtelenek vagyunk, János jól tudja ezt, ezért írja ezt a levelet, ezért írja az evangéliumot és a Jelenések könyvét, hogy erősítsen, hogy buzdítson, hogy kitartásra hívjon fel, de leginkább, hogy rányissa a szemünket arra, hogy ez csak akkor megy, ha Jézus szeretetéből táplálkozik a mi életünk.

¹⁶*Abból ismerjük a szeretetet, hogy ő az életet adta értünk; ezért mi is tartozunk azzal, hogy életünket adjuk testvéreinkért.* ¹⁷*Aki pedig világi javakkal rendelkezik, de elnézi, hogy a testvére szükségét szenved, és bezárja előtte a szívét, abban hogyan lehetne az Isten szeretete?*

Nem megy? Akkor még többet és többet kell Istennek időt tölteni. Láttam egy riportfilmet az iraki keresztyénségről, aki a szétbombázott, feldúlt templomot megtöltötték, mert nem maradt más nekik, csak az Isten igéje.

Isten igéje ma is szól, neked is szól, nekem is szól. Erősödjünk ebben az igében, hallgassuk, olvassuk, hogy aztán a kísértések idején megállhassunk. Mert kísértések lesznek, lehet, hogy üldözések, még az is lehet, hogy a hitünk miatt életveszélybe kerülünk, de az egészen hétköznapi kísértések ott vannak ma is az életünkben, akkor, amikor életünk mélységeit éljük át, egy-egy betegségben, a gyászunkban, a fájdalomainkban amivel megbántottak bennünket. Sokszor eszembe jut énekünk: ha sújt akkor is szeret, így próbálja hitedet.

Adj a Isten, hogy a próbákban megállhassunk, hogy hitünkről mindig bizonyosságot tehessünk, de leginkább azt, hogy az ő igéjét ahogy Luther mondja: „soha meg ne vessünk, hanem szentnek tartjuk, örömet hallgassuk és tanuljuk”, hiszen ez tart meg bennünket.